Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Dodon Viorica
Dosarul nr. 3a-2205/25
2-23062316-02-3a-02072025

D E C I Z I E
dispozitiv

11 februarie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelul declarat de Casa națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Plești Galina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Dodon Viorica
Dosarul nr. 3a-2205/25
2-23062316-02-3a-02072025

D E C I Z I E

11 februarie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, apelul declarat de Casa națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Plești Galina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei

La data de 02 mai 2023, Plești Galina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând: anularea deciziei CTAS

sectorul Centru nr. 91/2023/4063 privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă; anularea răspunsului CNAS nr. 742/23 din 03 aprilie 2023; obligarea emiterii unui act administrativ favorabil cu privire la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, prin includerea în calculul pensiei a tuturor plăților primite pentru 12 luni precedente concedierii reflectate în certificatul de soldă nr. 34/5 din 02 martie 2023 întocmit de către IGP, din suma totală de 322.036,27 lei; recalcularea pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 02 martie 2023 în proporție de 50% din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 322.036,27 lei din care au fost reținute contribuții individuale de stat obligatorii, în mărime de 13.418,18 lei, inclusiv cu indexarea de la 01 aprilie 2023, cuantumul căreia constituie 15.193,18 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la data de 01 martie 2023, a încetat raportul de serviciu din cadrul Inspectoratului General al Poliției al MAI, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Prin certificatul nr. 34/3-61rc din 27 februarie 2023 întocmit de către Inspectoratul General al Poliției, vechimea totală în muncă realizată de Plești Galina constituie 25 ani 01 lună 16 zile, iar în baza certificatului de salariu nr. 34/5 din 02 martie 2023, se demonstrează faptul că suma primită în ultimul an de activitate pentru calcularea cuantumului pensiei este de 322.036,27 lei.

Astfel, reclamanta a menționat că la data de 03 martie 2023, s-a adresat la Casa teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru, cu cererea înregistrată cu nr. 91/2023/1973, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, începând cu data de 02 martie 2023, în baza art. 13 lit. a), art. 14 lit. a) și art. 44 din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. 1, pct. 2, pct. 3, pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare

La cererea depusă a anexat toate actele necesare ce confirmă vechimea în muncă realizată de ea de 25 ani 01 lună 16 zile, inclusiv certificatul de salariu nr. 34/5 din 02 martie 2023 întocmit de către Inspectoratul General al Poliției ce reflectă suma de 322.036,27 lei primită în perioada de activitate martie 2022 – februarie 2023, sumă din care au fost reținute și achitate contribuții individuale obligatorii la stat.

La data de 21 martie 2023 a făcut cunoștință cu decizia CTAS sectorul Centru nr. 91/2023/4063, conform căreia a constatat că cuantumul pensiei sale este stabilit

începând cu 02 martie 2023 în mărime de 11.187,96 lei, cu care nu este de acord, deoarece constată că i s-a diminuat considerabil cuantumul pensiei.

Astfel, reclamanta a remarcat că cuantumul pensiei i s-a calculat din suma de 268.510,93 lei, dar nu din cea primită de la organul abilitat, Inspectoratul General al Poliției și reflectată în certificatul de soldă cu nr. 34/5 din 02 martie 2023 în sumă de 322.036,27 lei.

Nefiind de acord cu decizia organului de asigurări sociale, la data de 29 martie 2023, a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, înregistrată cu nr. P-742/2023, prin care a solicitat anularea deciziei de stabilire a pensiei și emiterea unei decizii, prin care să se recalculeze pensia pentru vechime în muncă începând cu data de 02 martie 2023 în proporție de 50%, din suma totală primită de către ea de 322.036,27 lei, cu includerea tuturor sumelor primite înainte de concediere din care au fost reținute și achitate contribuții individuale de stat obligatorii în perioada martie 2022 – februarie 2023, calcularea cuantumului pensiei începând cu data de 02 martie 2023 în mărime de 13.418,18 lei, inclusiv cu indexarea de la 01 aprilie 2023 în cuantum de 15.193,18 lei.

La data de 06 aprilie 2023 a recepționat răspunsul nr. 742 din 03 aprilie 2023, prin care i s-a refuzat în recalcularea pensiei fiind menținută în vigoare decizia CTAS sectorul Centru privind stabilirea pensiei în mărime de 11 187,96 lei.

Reclamanta consideră că prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i satisface cerințele înaintate i se încalcă dreptul la proprietate garantat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova, ceea ce constituie și o violare a prevederilor art. 6§1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, cât și art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, îmbinat cu art. 14 al Convenției.

De altfel, făcând trimitere la prevederile art. 17, art. 206 alin. (1) lit. b) și art. 209 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, reclamanta consideră ilegale decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Centru și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care i-au fost respinse cerințele. Or, raportul său de serviciu în cadrul Inspectoratului General al Poliției al MAI a încetat la 01 martie 2023, după realizarea vechimii necesare pentru pensionare, fapt confirmat prin ordinul nr. 106 ef. din 23 februarie 2023. Certificatul de salariu nr. 34/5 din 02 martie 2023 atestă că în ultimul an de activitate a obținut venituri totale de 322.036,27 lei, sumă care trebuia să stea la baza calculării pensiei.

Reclamanta susține că contrar art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, nu au fost incluse: sporul pentru condiții de risc sporit (32.988,33 lei); premiul anual (13.037,01 lei) și premiul unic (7.500 lei), deși aceste plăți nu au caracter compensatoriu și nu sunt exceptate de lege.

În consecință, solicită includerea tuturor sumelor primite în ultimul an de activitate la calculul pensiei pentru vechime în muncă, care ar trebui stabilită de la

02 martie 2023 în proporție de 50% din venitul anual, respectiv 13.418,18 lei lunar, indexată de la 01 aprilie 2023 la 15.193, 18 lei, conform formulei prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025, acțiunea înaintată de Pleșca Galina a fost admisă parțial și respectiv anulat actul administrativ nr. 742/23 din 03 aprilie 2023 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă, cu obligarea recalculării lui Pleșca Galina, pensia stabilită prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Centru, Chișinău) nr. 91/2023/4063 din 10 martie 2023, cu includerea în calcul a sporului pentru munca prestată în codiții de risc sporit în sumă totală de 32.988,33 lei, primit pentru 12 luni precedente eliberării din funcție conform Certificatului de soldă nr. 34/5 din 02 martie 2023 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, începând cu data stabilirii pensiei de 02 martie 2023.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 19 februarie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ*) Casa Națională de Asigurări Sociale, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025, iar la 17 iulie 2025 a fost înregistrat apelul suplimentar, prin care s-a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii lui Pleșca Galina ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de apel s-a menționat că Pleșca Galina este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, în mărime de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, confirmând vechimea de 25 ani 01 luni 23 zile, în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, iar cuantumul inițial a pensiei pentru vechime în muncă de 11.187, 96 lei a fost determinat din solda primită înainte de concediere, prezentată în certificatul privind solda bănească nr. 34/5/84 din 02 martie 2023 eliberat de către Inspectoratul General al Poliției al MAI.

De asemenea, apelanta a subliniat că soluția expusă în decizia cu privire la stabilirea pensiei, s-a bazat pe prevederile art. 44 alin (2) al Legii 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și

indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Or, reieșind din aspectele sesizate, apelanta a conchis că solicitarea intimatei este neîntemeiată, deoarece contravine prevederilor legale și anume pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

În context, apelanta consideră că instanța de fond a interpretat eronat sintagma din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 "*în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent*" ori remunerarea pentru orele suplimentare de muncă nu este acordată permanent.

Mai mult, apelanta a remarcat faptul că odată cu intrarea în vigoare la data de 01 decembrie 2018 a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare, au fost abrogate actele normative cu privire la salarizarea în sectorul bugetar și a militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice.

Respectiv, Legea nr. 270/2018 prevede un sistem nou de stabilire a salariului, precum și alte noțiuni privind componentele salariului lunar și plățile suplimentare decât cele reglementate în Legea nr. 1544/1993 și Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

Or, potrivit art. 10 alin. (1) și (2) al Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din: a) partea fixă, compusă din: salariul de bază; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic; sporul lunar pentru deținerea titlului onorific; b) partea variabilă, care cuprinde: sporul pentru performanță; sporuri cu caracter specific. Suplimentar la cele menționate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; supliment pentru participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul unității bugetare în care este angajat; premii unice; premiu anual.

În contextul celor reflectate, apelanta a atras atenția că în cuantumul pensiei au fost incluse în calcul sumele reflectate în certificatele enumerate supra, cu excepția sumei de 7.500 lei plătită cu titlu de premie unică, a sumei de 13.037,01 lei plătită cu titlu de premiu anual și 32.988,33 lei plătită cu titlu de spor pentru munca în condiții de risc, or sumele date nu se iau în calculul pensiei, deoarece nu se încadrează în plăti cu caracter permanent.

Reieșind din cele expuse supra, conchide că nu este temei pentru recalcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă stabilită intimatului Plești Galina.

Argumentele participanților la proces

La examinarea în fond a cererii de apel, intimata Plești Galina a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii instanței de fond.

Reprezentantul apelantei nu s-a prezentat, dar a solicitat examinarea cauzei în lipsă, motiv din care, pornind de la reglementările art. 239 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența participanților neprezenți.

Aprecierea instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de

control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând lucrările cauzei în coroborare cu înscrisurile dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: - ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același

obiect și pe aceleași temeiuri de drept; - ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; - între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; - la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; - acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; - acțiunea nu a fost semnată și depusă de Pleșca Galina, iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

În prim plan, instanța de apel consideră oportun de a menționa că acțiunea înaintată de Pleșca Galina a fost admisă doar în parte, iar legalitatea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025, urmează a fi verificată doar prin prisma argumentelor apelantei - Casa Națională de Asigurări Sociale. În consecință, aspectele din acțiune ce au fost respinse de prima instanță și nu au fost contestate prin apel nu mai prezintă relevanță și nu vor face obiectul examinării în fața instanței de apel.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Completul judiciar statuează că apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat și în conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) - (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din înscrisurile atașate cauzei și dosarul administrativ se atestă că potrivit extrasului din ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 106 ef din 23 februarie 2023, Plesca Galina a încetat raportul de serviciu la data de 01 martie 2023, iar la data de 13 martie 2023, CTAS Centru a emis decizia nr. 91/2023/4063 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Astfel, începând cu 02 martie 2023, Pleşca Galina este beneficiară de pensie pentru vechime în muncă, în mărime de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, confirmând vechimea de 25 ani 01 luni 23 zile (raportul istoriei asigurării), în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. Cuantumul iniţial a pensiei pentru vechime în muncă de 11.187, 96 lei a fost determinat din solda primită înainte de concediere, prezentată în Certificatul privind solda bănească nr. 34/5-84 din 02 martie 2023, eliberat de către IGP.

La data de 29 martie 2023, Pleşca Galina a contestat cu cerere prealabilă decizia privind stabilirea pensiei nr. 91/2023/4063 din 13 martie 2023, invocând că în calcul la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă nu au fost incluse toate sporurile incluse în certificatul privind solda bănească eliberat de la instituţia de forţă.

Prin răspunsul CNAS nr.P-742/23 din 03 aprilie 2023, cererea prealabilă a fost respinsă, invocându-se că nu este temei de a satisface solicitarea cu privire la revizuirea deciziei în stabilirea pensiei.

Astfel, nefiind de acord cu decizia autorității publice, Pleșca Galina s-a adresat instanței de judecată, prin prezenta cerere de chemare în judecată.

Fiind învestită cu examinarea cauzei în fond, prin hotărârea din 10 februarie 2025, Judecătoria Chișinău sediul Centru a admis parțial acțiunea înaintată de Pleșca Galina și respectiv, anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 742/23 din 03 aprilie 2023 cu privire la refuzul recalculării pensiei, stabilită prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Centru, Chișinău) nr. 91/2023/4063 din 10 martie 2023, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Pleșca Galina pensia, cu includerea în calcul a sporului pentru munca prestată în codiții de risc sporit în sumă totală de 32.988,33 lei, primit pentru 12 luni precedente eliberării din funcție conform certificatului de soldă nr. 34/5 din 02 martie 2023 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, începând cu data stabilirii pensiei de 02 martie 2023.

Cu referire la normele legale aplicabile la caz, este de menționat că conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 „*asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri*”, militarii care satisfac serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele Afacerilor interne.

Conform art. 2 alin. (1) din Lege, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Potrivit art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea citată, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor. Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 13 lit. a) al aceleași Legi, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din

corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care în ziua dezangajării militare sau eliberării din serviciu din organele afacerilor interne au o vechime în muncă de cel puțin 25 ani.

În conformitate cu art. 44 alin. (2) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, pensia pentru persoanele menționate se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Potrivit pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 „*cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și îndemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar*„ pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberați din serviciu până la punerea în aplicare a Legii nr. 1426-XIII din 23 decembrie 1997 - din toate tipurile de plăți prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, care își îndeplinesc serviciul.

Pct. 2 lit. a) și pct. 3 al Hotărârii Guvernului respective, statuează că pensiile militarilor și ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorii Centrului Național Anticorupție și ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră (*cu excepția persoanelor indicate în subpunctele „b” și „c” ale prezentului punct*), se calculează din salariul funcției deținute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum și din media

lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu. În media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

Totodată, indemnizația pentru executarea conștiincioasă a obligațiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproșabilă (*premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare*) și asistența materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv. Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii.

Se consideră plăți compensatorii: compensația pentru concediul nefolosit; compensația în schimbul rației alimentare; compensația în schimbul echipamentului; compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății; compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer; plățile de asigurare; îndemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; îndemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sârguincioasă; sporul la salariul de funcție în cuantum de 50%, prevăzut de art. 29 pct. 5 al Legii cu privire la funcționari publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996; pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

De altfel, reieșind din certificatul nr. 34/3-61rc din 27 februarie 2023 eliberat de Serviciul financiar al Inspectoratului General al Poliției, în perioada martie 2022 – februarie 2023, Plești Galina a beneficiat de soldă bănească în sumă totală de 322 036,27 lei, care a inclus: salariu de bază; spor lunar pentru grad profesional; spor pentru performanță; spor cu caracter specific; spor lunar; spor pentru munca prestată în condiții de risc sporit; concediu de odihnă; premiu anual și premiu unic.

La caz, instanța de apel subliniază că în conformitate cu art. 1 alin. (2) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 „*privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*”, scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de salarizare a personalului din sectorul bugetar transparent, echitabil, atractiv, simplu de gestionat, capabil să reflecte și să remunereze performanța, în cadrul căruia salariul de bază să reprezinte principalul element al remunerației personalului.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea citată, salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din:

a) partea fixă, compusă din: salariul de bază; sporul lunar în valoare fixă; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic; sporul lunar pentru deținerea titlului onorific.

b) partea variabilă, care cuprinde: sporul pentru performanță; sporuri cu caracter specific.

De asemenea, conform alin. (2) al normei citate, suplimentar, la cele menționate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe; spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană; sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate; sporul pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale amalgamate; sporul pentru consolidarea capacităților manageriale și profesionale ale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi; premii unice; premiu anual.

În corespundere cu pct. 3 alin. (15) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliție, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019 „*cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției*”, Șeful Inspectoratului stabilește formele de organizare a timpului de muncă, programul de muncă și acordarea repausului săptămânal pentru polițiști în conformitate cu legislația.

Din circumstanțele descrise, reieșind din certificatul nr. 34/5-87 din 02 martie 2023 și particularitățile funcției deținute de Pleșca Galina – șef adjunct al Direcției relații internaționale și afaceri europene al Inspectoratului General al Poliției, potrivit specificului funcției, a activat în condiții de risc sporit.

Or, potrivit art. 39 alin. (2)-(5) al Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016, formele de organizare a timpului de muncă, programul de muncă, evidența globală a timpului de muncă și acordarea repausului săptămânal pentru funcționarii publici cu statut special se stabilesc de către angajator în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În cazul muncii suplimentare, funcționarilor publici cu statut special li se asigură compensarea timpului lucrat suplimentar potrivit normelor legale. Atragerea funcționarilor publici cu statut special la muncă suplimentară în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare se efectuează în cazurile stabilite de legislația muncii, în baza unui act administrativ motivat al angajatorului sau al persoanei

împuternicite de către acesta, care se aduce la cunoștință salariaților contra semnătură, astfel încât să se asigure continuitatea serviciului și capacitatea de acțiune a entității. În cazul prezentării la serviciu în condițiile alin. (4), funcționarii publici cu statut special beneficiază, în baza tabelului de pontaj, de retribuire în modul stabilit de legislația în vigoare.

În concordanță cu dispozițiile statuate la art. 18^1 alin. (1) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 „*privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*”, pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate în perioada stării de urgență, de asediu sau de război ori în perioada stării de urgență în sănătate publică, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de spor de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate, iar reieșind din art. 19 alin. (1) al Legii citate, pentru munca suplimentară, personalul unităților bugetare are dreptul la: a) spor pentru orele de muncă prestate în afara duratei normale a timpului de muncă sau în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus pentru activități desfășurate potrivit atribuiților postului, dacă orele de muncă suplimentară sau zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau zilele de repaus nu sunt compensate cu alte ore/zile libere în conformitate cu legile speciale/contractele colective de muncă/regulamentele interne; b) spor pentru munca de noapte.

În acest context, se reține că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a indicat că Plesca Galina nu beneficiază permanent de sporul pentru munca în condiții de risc sporit, or din însăși atribuțiile Inspectoratului de Poliție și specificul de muncă în acest domeniu, rezultă fără echivoc că acesta activează într-un regim de muncă specific, nefiind stabilit un program de lucru ordinar.

Specificul activității subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției implică activitatea în condiții de risc sporit pentru sănătate, a subdiviziunilor în care sunt antrenați angajații autorității conform graficului de serviciu. Respectiv, plățile pentru munca prestată în asemenea condiții nu pot fi apreciate decât plăți care sunt acordare permanent.

Ținând cont de prevederile enunțate, Completul de judecată reține că sporul pentru munca în condiții de risc sporit, achitate de angajator la salariul de bază al reclamantului, nu pot fi atribuite la plăți compensatorii sau unice, acesta fiind primite de către Plesca Galina la exercitarea nemijlocită a atribuțiilor de serviciu.

Mai mult decât atât, instanța de apel reține că aceste sume bănești au intrat în baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale.

Or, în conformitate cu prevederile art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează având ca principiu de bază, principiul contributivității, conform căruia drepturile privind stabilirea prestațiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul de stat.

Suplimentar, Completul menționează că regula contributivității impune valorificarea elementelor salariale care au fost reținute drept contribuții de asigurări sociale. Norma juridică expusă la art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, are valoare de principiu, iar ignorarea acesteia ar însemna o ingerință nejustificată în drepturile intimatului Pleșca Galina.

Drept consecință, instanța de apel concluzionează că neincluderea plăților de spor pentru munca în condiții de risc sporit, conform certificatului nr. 34/3-61rc din 27 februarie 2023 și nr. 34/5-87 din 02 martie 2023, la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, a generat estimarea unui cuantum redus al pensiei pentru vechimea în muncă realizată efectiv de Pleșca Galina.

Totodată, instanța menționează că prevederile citate supra stipulează atât perioadele ce se iau în calculul vechimii în muncă la stabilirea pensiei, cât și solda din care se calculează aceasta. Astfel, pensia se calculează din solda primită înainte de concediere (12 luni calendaristice), și anume din salariul pentru gradul militar sau special, spor procentual pentru vechimea în serviciu, precum și din media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor, suplimentelor primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii, ca militar care a îndeplinit serviciul prin contract, persoană din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ofițer de protecție, colaborator al Serviciului de Informație și Securitate sau al Centrului Național Anticorupție.

La acest capitol, instanța de apel învederează că din actele administrative emise de autoritatea publică pârâtă în privința lui Pleșca Galina, nu se denotă temeiul juridic care a stat la baza emiterii refuzului de a include sporul pentru munca în condiții de risc sporit în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei reclamantului/intimat.

Prin urmare, poziția abordată de către Casa Națională de Asigurări Sociale în vederea respingerii solicitărilor lui Pleșca Galina, nu poate fi reținută ca fiind întemeiată și plauzibilă.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel consideră irelevante argumentele invocate de Casa Națională de Asigurări Sociale, or, deși apelanta susține că sporurile pentru munca în condiții de risc sporit nu au caracter permanent și prin urmare, nu pot fi incluse în baza de calcul a pensiei pentru vechime în muncă, asemenea interpretare este însă excesiv de formală și nu corespunde sensului normelor legale aplicabile.

Noțiunea de plăți „acordate permanent”, prevăzută de pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, nu se referă la denumirea juridică a sporului, ci la modul concret în care acesta este acordat, de altfel, caracterul permanent al unei plăți se determină prin regularitatea și continuitatea acordării, precum și prin legătura sa cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

În urma examinării materialelor cauzei, s-a constatat că sporurile respective au fost achitate în mod constant pe o perioadă îndelungată și au constituit o componentă stabilă a veniturilor lunare ale intimatului, or, activitatea în condiții de risc sporit reprezintă o consecință firească a specificului serviciului, iar nu o situație excepțională sau ocazională. Prin urmare, aceste plăți nu pot fi calificate drept sporadice.

Argumentul apelantei privind aplicabilitatea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare, de asemenea nu poate fi reținut deoarece, această lege reglementează modul de salarizare a personalului activ din sectorul bugetar și nu modifică regimul juridic al stabilirii pensiilor prevăzut de legislația specială aplicabilă militarilor și persoanelor din organele de forță.

În consecință, instanța constată că soluția primei instanțe este legală și temeinică, iar criticile formulate de apelantă se întemeiază pe o interpretare restrictivă și nejustificată a normelor incidente.

De rând cu acest aspect și dat fiind faptul că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelanta nu a adus alte probe în susținerea poziției sale, Completul de judecată constată că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

De asemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că apelanta utilizând calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 februarie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei